

ת"פ 57761/02/14 - מדינת ישראל נגד אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 57761-02-14 מדינת ישראל נ' אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ
בפני כבוד השופטת אופירה דגן-טוכמכר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ

הנאשמת

הכרעת דין

רקע עובדתי

1. ביום 27/2/14 הוגש נגד הנאשמת כתב אישום המייחס לה עבירה בגין אי מינוי מנהל עבודה ואי מסירת הודעה על מינוי מנהל עבודה למפקח אזורי (עבירה לפי תקנות 2(א) ו-2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח 1988.
2. לטענת המאשימה, במהלך חודש נובמבר 2011 הנאשמת ביצעה עבודות בניה כקבלן ראשי, באתר בניה ברחוב הדס 22 בחולון [להלן: "האתר"]. בביקורת שהתקיימה ביום 29/11/11, התברר כי אין באתר מנהל עבודה. בעקבות הביקורת, ורק לאחריה, נמסרה הודעה על מינוי מנהל עבודה (ביום 30/11/11).

ראיות התביעה

3. מטעם התביעה העידו שלושה מפקחים: ישראל רון בוריס חזין, ומיכאל ספירו שביקרו באתר ביום 29/11/11 זאת כחלק ממבצע כולל לאכיפת הוראות הבטיחות באתרי בניה בחולון, וביצעו פעולות חקירה נלוות. עוד העידו מטעם המאשימה מר בוריס מרדכיב אשר היה עובד של חברת י.ד. לוי אלברט 2000 אשר ביצעה את העבודות באתר מטעם הנאשמת, ומר דורון אלמוג, אשר כיהן כמנכ"ל חברת י.ד. לוי אלברט 2000.
4. מעדויות המפקחים, אשר לא נסתרו עולה כי בעת שהמפקחים ביקרו באתר נכחו בו פועלים שעסקו בביצוע עבודות גמר, באתר לא היה שלט המפרט את זהות מנהל העבודה, ולא נכח באתר מנהל עבודה.
5. לאחר תחילת הביקורת, הגיע לאתר עובד חברת י.ד. לוי אלברט 2000 מר בוריס מרדכיב, אשר עד לאותה שעה עבד באתר סמוך. מרדכיב נחקר ומסר כי באתר מועסקים כ- 13 פועלים העוסקים בעבודות ניקיון ובביצוע עבודות גמר בתחום החשמל (התקנת גופי תאורה ומפסקים) מרדכיב הציג בפני המפקח רון ישראל טופס בדבר מינוי

כמנהל עבודה באתר נושא תאריך 23/11/11, ואולם ציין כי הטופס טרם נשלח למשרד התמ"ת שכן הדואר היה סגור (ראה הודעת מורדכיב מיום 29/11/11 - ת/7). הטופס לא צורף להודעתו של מרדכיב ובמזכר מאוחר יותר (מזכר מיום 12/12/13 - נ/3) ציין המפקח כי מרדכיב סירב למסור את הטופס בעת שנחקר.

6. בו במקום נמסר לנאשמת באמצעות מרדכיב צו הפסקת עבודות ת/1 ו- ת/2.

7. למחרת היום (30/11/11) הגיע מרדכיב למשרד התמ"ת ומסר הודעה על מינוי כמנהל עבודה באתר, ההודעה על המינוי, נחתמה ביום 30/11/11 על ידי חברת י.ד. לוי אלברט, שותפתה העסקית של הנאשמת.

8. לטענת המאשימה מהראיות עולה בבירור כי הודעה על המינוי נמסרה למשרד התמ"ת רק לאחר מועד הביקורת. לדידה המדובר בהודעה קונסטיטוטית אשר בהעדרה אין כל תוקף למינוי. אשר על כן לטענת המאשימה הנאשמת פעלה בניגוד להוראות סעיפים 2(א) ו- 2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה.

טענות הנאשמת

9. הנאשמת איננה חולקת על כך שעובר לתחילת העבודות היא לא מסרה הודעה על מינוי מפקח (העבודות באתר התחדשו לאחר תקופת הפסקה, בראשית חודש נובמבר 2011), ואולם לטענתה, בנסיבות העניין קמה לה הגנת זוטי דברים.

10. לטענתה, ממכלול הראיות עולה כי טופס המינוי של מרדכיב כמנהל עבודה נחתם עוד לפני מועד הביקורת, ולמעשה הוא מילא בפועל תפקיד של מנהל עבודה מאז חידוש העבודות באתר, בראשית חודש נובמבר, לטענתה הטופס שנחתם ביום 24/11/11 לא נשלח למשרד התמ"ת על ידי מרדכיב, אך מחמת שסניף הדואר היה סגור.

11. לפיכך, לטענת הנאשמת לא מתקיים האמור בסעיף 2 (א) לתקנות הבטיחות בעבודה (אי מינוי מפקח), שכן במועד הביקורת מרדכיב כבר מונה כמנהל עבודה. לדידה, לכל היותר הנאשמת לא הודיעה על המינוי במועד ובכך לא קיימה את חובת ההודעה, כאמור בסעיף 2 (ב) לתקנות, וזאת בלבד.

12. לטענת הנאשמת המפקח בוריס חז'ין יכול היה לאשר את טופס המינוי בעת שפגש את מרדכיב באתר, במקום לתת צו להפסקת העבודות, שהרי למחרת היום, כאשר התייצב מרדכיב במשרד התמ"ת אותו מפקח ממש אישר את המינוי.

13. עוד טוענת הנאשמת כי במועד הביקורת עדיין היה רשום כמנהל עבודה באתר מר ולדימיר קוסיאקובסקי מחברת א.נ. שיר - מינוי אשר לא בוטל.

14. לנוכח כל האמור לעיל, ובשים לב לכך שמדובר היה בעבודות גמר קלות בלבד, אשר ספק אם הן דורשות מינוי מנהל עבודה, טוענת הנאשמת כי יש לזכותה מחמת הגנת "זוטי דברים".

דין והכרעה

15. חקיקת הבטיחות בעבודה מטילה על המעביד או האחראי במקום את האחריות לדאוג לכך, כי מקום העבודה יהיה

בטוח וכל כלי העבודה והאביזרים במקום העבודה ושיטות העבודה יהיו תקינים. כמו כן, על המעביד או האחראי לפקח על ביצוע הוראות הבטיחות.

16. בבחינת ידיעה שיפוטית היא כי בענף הבניה עבודות רבות מבוצעות בגובה, ותוך שימוש בכלי עבודה היוצרים סיכונים שונים, למרבה הצער אין זה דבר נדיר שפועל בנין מקפח את חייו או נפגע באופן קשה במהלך עבודתו, ולפיכך הקפדה על הוראות הבטיחות היא בבחינת "פיקוח נפש".

17. סעיפים 2(א) ו 2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח - 1988 [להלן: "התקנות"] קובעות כדלקמן:

2. (א) מבצע בניה אחראי לכך כי כל עבודת בניה תתבצע בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל עבודה שהוא מינהו.

(ב) מבצע בניה יודיע למפקח העבודה האזורי, עם התחלת פעולת הבניה, את שמו, גילו, מענו, השכלתו המקצועית ונסיונו בעבודת בניה של מנהל העבודה וכן ירשום בפנקס הכללי את שמו ומענו של מנהל העבודה.

18. החשיבות שמייחס מחוקק המשנה למינוי מנהל עבודה ולמסירת הודעה על זהותו היא ברורה ומובנת. היא נובעת מהתפקיד הייחודי שהוטל על מנהל העבודה על פי התקנות ולאחריות הרבה הנגזרת מהמינוי. כך, סעיף 5 לתקנות מבהיר כי מנהל העבודה באתר הוא האחראי לשמירה על בטיחותם של כלל העובדים באתר ומחובתו לוודא את קיום הוראות הבטיחות שנקבעו בתקנות (למעט בנושאים קונקרטיים שהאחריות עליהם מוטלת על הקבלן המבצע). החל ממועד אישור המינוי האחריות לליקוי הבטיחות חלה על מנהל העבודה, ונמנע מצב שבו נזרקת האחריות מגורם אחד למשנהו, ומכאן חשיבות ההקפדה על הגשת כתב מינוי ואישורו.

19. כפי שהבהיר בעדותו מפקח בוריס חזין, עם קבלת הודעה על מינוי מנהל עבודה הוא מוודא כי מדובר בבעל הסמכה מתאימה, וכי אותו אדם לא מונה כמנהל עובדה באתר אחר, שכן מחובתו של מנהל העבודה להיות נוכח באתר ברציפות בכל שעות העבודה. ככל שממצאי הבדיקה מאפשרים זאת, הוא ממונה כמנהל עבודה באתר (עמ' 16 לפרוטוקול).

לנוכח האמור לעיל, לא ברורה כלל הטרוניה שמעלה הנאשמת על כך שמר חזין לא אישר את המינוי כבר ביום 29/11/11 על אתר (בעת הביקורת), אלא רק לאחר שביצע בדיקה במאגרי המידע שבמשרד.

20. טענת הנאשמת, לפיה לא הוצג ביטול מינויו של מנהל העבודה הקודם באתר, מר ולדימיר קוסיאקובסקי, עובד חברת א.נ. שיר ולפיכך יש לראותו כמנהל העבודה באתר, אף היא איננה יכולה לסייע לנאשמת (ההודעה על מינויו, מיום 1/6/10 סומנה ת/9). אין חולק כי הביקורת נשוא עניינו התקיימה לאחר שפרץ סכסוך בין חברת א.נ. שיר לבין הנאשמת, וכי במועדים הרלוונטיים לעניינו חברת שיר ועובדיה, לרבות מר קוסיאקובסקי כבר לא נכחו באתר (ראה עדות גיורא אלמוג בעמ' 22 לפרוטוקול). לנוכח האמור, ברור כי אין לראות עוד במר קוסיאקובסקי כמנהל עבודה באתר, והיה צורך במינוי מנהל עבודה תחתיו.

21. אין בידי לקבל גם את טענת הנאשמת לפיה מדובר בעבודות גמר סופיות, אשר לא הצריכו מינוי מנהל עבודה.

ראשית, יש להבהיר כי בזמן אמת הנאשמת לא חלקה על חובתה למנות מנהל עבודה ומינתה את מר מרדכיב.

22. מעדותו של מר מרדכיב עולה בבירור כי הוא לא מונה כמנהל עבודה עם תחילת העבודות (בתחילת נובמבר). בחקירתו מיום 29/11/11 בעת הביקורת באתר מרדכיב אמנם הציג בפני המפקח טופס מינוי (שלא נשלח ולא ברור האם נחתם על ידו) נושא תאריך 23/11/11 ועם זאת הבהיר כך (ראה ת/ 7 שורות 1-10):

ש. מה התפקיד שלך באתר?

ת. אני מהנדס ביצוע על פי החוזה

ש.אתה לא מנהל עבודה באתר?

ת.אני לפי החוזה מהנדס ביצוע

ש. אבל בטופס הודעה על מינוי רשום שאתה מנהל עבודה מתאריך 23/11/11 זה לא נכון?

ת.זה לא נכון. אני רק מתאריך 29/11/11 מנהל עבודה פה. רציתי לשנות בטופס עוד לא שלחתי את הטופס בגלל שכבר דואר היום סגור רציתי מחר בבוקר.

ש. אתה רשום באתר אחר?

ת. כרגע אני חושב אני לא שום באף מקום.

23. מול עדות זו של מר מרדכיב עומדת עדות מעורפלת של מר גיורא אלמוג מנכ"ל חברת י.ד. לוי אלברט. כבר בחקירתו בפני המפקח ביום 19/12/16 (ת/13) וכן בעדותו בפני, גרס מר אלמוג כי הבקשה למינוי של מרדכיב מולאה כבר ביום 24/11/11, ואולם לא נשלחה מטעמים טכניים, עוד הוסיף כי מבחינתו, מרדכיב היה מנהל עבודה ועסק בהדרכות עובדים באתר כבר מתחילת נובמבר.

24. גרסה זו, לפיה מר מרדכיב למעשה מונה כמנהל עבודה מבלי שידע על כך, ועוד בטרם מולאו הטפסים הרלוונטים, איננה יכולה להתקבל, והיא חותרת תחת תכלית התקנות. יש בה כדי להבהיר את חשיבות ההקפדה על מסירת דיווח על מינוי מנהל העבודה עליו חתומים הן הקבלן המבצע והן מנהל העבודה. עוד יש להזכיר, כי עם הגעת המפקחים לאתר מרדכיב כלל לא נכח במקום, אלא שעבד באתר אחר ברחוב סמוך. לנוכח האמור לעיל אני קובעת כי עם תחילת העבודות באתר, לא מונה מנהל עבודה ולא נמסרה הודעה על מינוי מנהל עבודה באתר.

25. אינני סבורה כי מדובר בזוטי דברים.

לא נעלמה מעיני העובדה שמדובר בעבודות גמר בשלבים סופיים של הבניה, שהדעת נותנת שהסיכון הכרוך בהם עשוי להיות נמוך מהסכנות הנובעות מעבודה בשלבי הבניה הראשונים. ברור גם כי בענייננו לא נגרם נזק לאיש מהעובדים כתוצאה מאי מינוי מנהל עבודה, זאת בשונה ממצבים בהם עובד באתר נפגע, וליקויי בטיחות שונים מתבררים בדיעבד, לאחר קורות אסון.

לטעמי, אין בכך כדי לאיין את העבירה אלא אך להשפיע על שיקול הדעת בשלב גזירת הדין.

כפי שכבר ציינתי, העבודה באתרי בניה היא עבודה מסוכנת, המחייבת נקיטת אמצעי זהירות מסוגים שונים, עם זאת, במרבית המקרים מחדלי בטיחות אינם מסתיימים באסון. עובדה זו, שהיא משמחת כשלעצמה, מובילה למרבה הצער לנטייה שלא להקפיד על ביצוע הוראות הבטיחות, ולעשיית דין עצמית תוך נטילת סיכונים, בפרט כאשר ביצוע התקנות כרוך בהוצאה כספית לקבלן המבצע. נסיון החיים מלמד, כי עובד עלול להפגע באופן משמעותי גם מהתקנת גוף תאורה תוך שימוש בסולם לא תקין, ולפיכך מקובלת עלי עמדת המדינה לפיה הוראות הבטיחות חלות על כל שלבי הבניה, בהם זכאים העובדים להגנה מלאה. כשם שאין לאפשר לכל נהג להחליט לאיזה רמזור אדום יש לציית ואיזהו מיותר, כך גם בענייננו, אין להותיר בידי הקבלן המבצע את הפררוגטיבה להחליט מתי יש למנות למנהל עבודה ואימתי המינוי מיותר.

26. לנוכח האמור לעיל החלטתי להרשיע את הנאשמת בעבירות המיוחסות לה בכתב האישום בגין אי מילוי החובה למנות מנהל עבודה ואי מסירת דיווח כאמור בתקנות 2(א) ו-2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח 1988.

27. בהתאם להסכמת הצדדים הכרעת הדין תשלח אליהם באמצעות הדואר.

28. הטיעונים לעונש ישמעו ביום 3/11/14 בשעה 12:00. המזכירות מתבקשת לשלוח לצדדים הזמנות לדיון.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ו, 08 אוגוסט 2016, במעמד הצדדים